



Elena Caragiu în spectacolul de poezie al Teatrului „Lucia Sturîza Bulandra”

Teatrul „C. I. Nottara” a gândit și a compus o mai sobră lecție de poezie clasică românească. Comentariu cu multe citate (mai ales din „Istoria literaturii” de Călinescu), unele proiecții (mai puțin fericite), unele momente dorite a fi de atmosferă, câteva pregnante scene de reconstituire (autori, opere), toate la un loc (în regia lui M. Ciprian) încheagă o foarte utilă conferință poetică, susținută remarcabil de Lucia Mureșan, Lucian Dinu, Cornel Elefterescu, Napoleon Crețu, Dorin Moga, Vasile Lupu și mulți alții.

Un recital asemănător e susținut pe scena Teatrului Național de un singur actor: Gabriel Dănciulescu (el însuși autor al scenariului și selecțiunii versurilor).



Teatrul Mic și-a alecătuit un spectacol cu tema: Dragostea — cîntată de Eminescu, Arghezi, Blaga și Labiș. 4 bănci: 4 perechi de actori spun poezii cu mijloace artistice diferite. Evident, cele ale Leopoldinei Bălănuță sînt strălucite. Regia aparține lui Karin Rez. Și acestea nu sînt doar singurele recitaluri din Capitală. Experiența acestora invită spre o largire a căutărilor novatoare, spre un plus de fantezie, spre înlăturarea totală a momentelor ce mai amînesc o serbare poetică. Mai așteptăm încă recitalul la care să palpităm de emoțiile noi pe care ni le iscă o veche poezie.

Inceputul însă a fost făcut! Poezia e acum pe scenă!

Al. Popovici

Cine ia pentru prima oară contact cu spectacolul muzical evreiesc — rezultat al unei îndelungate tradiții est-europene — descoperă în el, poate nu fără surprindere, unul din cei mai direcți precursori ai „musical”-ului contemporan. Ca și acolo, cîntecul și dansul intră în condiția profesională minimală a fiecărui actor; ca și acolo, trecerea de la proză la muzică se execută firesc, parcă de la sine, fără hiatusurile supărătoare ale operetei. Inrudirea este încă și mai vizibilă pe planul „temperaturii” artistice: același sentiment atât de specific al „hazului de necaz”, duios și patetic; aceeași veselie reținută, prudentă, traversată în orice clipă de efluxii de melancolie; aceeași capacitate de a îngloba — fără a da impresia inadeevării — tonalității dramatice vecine, uneori, cu tragedia.

Spectacolul scris și pus în scenă de Israel Bercovici conține un material extrem de divers, care-l apropie, la prima vedere, de structura reprezentației de varietăți. Prologul, de factură predominant lirică, evocă un moment dramatic din istoria teatrului evreiesc din România: anii terorii fasciste, cînd actorii exilați pe scena de la „Barașeum” au întreținut acolo, cu riscuri care depășeau cu mult domeniul estetice, flacăra artei militante. Acestui prolog îi urmează, montaje de texte folclorice și din opera clasicilor literaturii idiș (majoritatea adaptate, căci adaptarea și actualizarea au constituit dintotdeauna în acest teatru o formă activă de respect față de elastică, mai importantă decît poezia muzeistică), scheciuri satirice (cam puține și cam frivole față de tradiția satirei sociale în literatura idiș), numere de pantomimă, momente coregrafice, mici „limerick”-uri cîntate, cu un fermecător umor absurd, cîntece de muzică ușoară și chiar scene de teatru „serios” (excelentul monolog despre condiția actorului).

Ce mnește, totuși, aceste numere atât de variate, anulînd senzația de aleatoriu? Mai întii, tonul specific al „musical”-ului idiș, despre care vorbeam. Apoi, ținuta literară a textelor, vizibilă și în traducerea românească pentru căști, aparținînd tot lui I. Bercovici. De asemenea, unitatea travaliului regi-zoral, sprijinită pe decorurile și costumele simple și sugestive ale Dianei Ioan-Popov, pe coregrafia Tildei Urseanu, pe muzica frumoasă și sensibilă semnată de Haim Schwartz-

man și Eugen Koffler. Și, în sfârșit, omogenitatea unui colectiv actoricesc care parcurge cu egală dezinvoltură pasajele vorbite, cîntate și dansate, stările de vioioșie și de melancolie. Cîteva distincții speciale: Carol Marcovici, (un actor complex, cu un farmec deosebit, apt să eschadaze cele mai dificile partituri), „maturii” Nușa Grupp-Stoian, Scidy Glück, Samuel Fischler, Mano Rippel, Abram Naimark factori de „grentate”, posesori ai unui stil interpretativ modern, deloc închistat sau anchilozat), mai tinerii Bebe Bereovici, Rudy Rosenfeld, Leonie Waldman-Eliad și Mihaela Kreutzer (aparitii pline de vervă și de aplomb), agreabila dansatoare Rudy Friedmann și, desigur, Tricy Abramovici, ale cărei daruri actoricești, muzicale și coregrafice ne fac să întvedem în ea o virtuală stea de „musical”.

S. C.

TEATRUL DE STAT DIN PLOIEȘTI

ALBERT...

ȘI CEIALȚI

de Victor Rozov

Premiera pe țară a piesei *Albert... și ceilalți* (*De scara pînă la amiază*) de Victor Rozov a oferit Teatrului din Ploiești prilejul de a face o demonstrație de talent și destoinicie profesională. Spectacolul ploieștean, în regia lui Marcel Anghelescu, transmite cu fidelitate conținutul de idei al lucrării, mesajul ei de o caldă umanitate. Ca și alte piese ale lui Victor Rozov (*Intr-un ceas bun* și *Batul absolvenților*), recent revăzute, noua scriere posedă însușirea de a capta, fără dificultăți, interesul prompt al spectatorilor. Este virtutea majoră a lui Rozov, de a nu se împotrivi strigătului sentimentelor, care, uneori penibile și absurde în formă, conțin în autenticitatea lor o doză de sublim. Mînat de năzuința de a arăta, în-deosebi tineretului, posibilitatea de a-și găsi adevăratul drum în viață, Rozov nu s-a ferit, nici de data aceasta, să dea ascultare unor asemenea izbucniri sau stări afective. *Albert... și ceilalți* dezbată problema realizării umane a unui tînr crescut într-o atmosferă familială apăsată de variate și nefericite destine, de care se simte profund legat, dar de care trebuie să se despartă pentru a-și lărji orizontul și experiența vieții; aceste destine (ale unui bunic ratat, ale unei mătuși com-

pletate, ale unui tată părăsit de soție) fiind pentru el, totuși niște povești în viațoarea lui carieră de om. După o dramatică confruntare și după o scrutare profundă și lucidă a adevărului, tatăl tînărului Albert e nevoit să recunoască că trebuie el (în locul fiului său care nu are încă maturitatea de a opta singur) să-și asume răspunderea unei decizii privind viitorul fiului său, cu toată suferința pe care o implică despărțirea, chiar vremelnică. Acest sentiment al răspunderii care trebuie să predomină, dincolo de orice alt sentiment, — e decantat de Rozov cu un real fior dramatic și, în pofida simplității cotidiene a intrigii în care este integrat, devine un pregnant strigăt împotriva friei omului de falsă însingurare și de suferințe egoiste. E aceasta și ideea pe care se construiește armonios spectacolul ploieștean.

Realizat în spiritul unei tradiții realiste, al studiului atent al personajelor și al relațiilor dintre ele, spectacolul a excelat prin cîteva creații actoricești vrednice de reținut. În mod deosebit s-a revelat, prin profunzime și prin organicitatea trăirii, Margareta Pogonat, Inteligentă, sensibilă, distins frumoasă, acrișă, a parcurs drama tinereii și nefericitei mătuși, cu real dramatism, cu multă căldură omenească. Dumitru Palade, a dezvăluit la rîndul său, cu sinceritate și discreție, cu o bine găsită notă de patetism desuet, sentimentul ratării, zbuciumul și impasul bătrînului inginer Jarkov, „ridicat de urechi” la rangul de mare scriitor, pe baza unei singure earti a cărei tematică era legată de viața unui șantier, și care are tăria de a recunoaște că a trăit o falsă glorie. Silviu Lambrino a prezentat firesc devotamentul unui prieten modest și timid (Egoriev) silit de cineva sa funciară să-i spună lui Jarkov adevărul. Cuplul Alla Vasilievna și Kim (unul trăind numai la Moscova, celălalt străbătînd lumea din ambasadă în ambasadă) — interpretați de Vera Varzopov și Elftimie Popovici și-a înfățișat drama familială cu convingere, îmbogățînd spectacolul cu o emoționantă notă de noblețe sufletească. Nu chiar atît de cinic, și de egoist, de uscat sufletește pe cît îl prezintă autorul pe tînărul savant Lev Gruzdev, Andrei Bursaci a fost o prezentă scenică activă. Talentat și sensibil, studentul Eugen Mazilu a schițat chipul eroului piesei, adolescentul tulburat în existența și echilibrul său interior de neputința de a-și decide soarta.

Măsura și echilibrul, omogenitatea, jocul actoricesc ferit de stridențe, compunerea firească și fluentă a momentelor dramatice care se desfășoară pe trei locuri de acțiune, au împlinit în chip rodnic strădaniile acestui colectiv de a da primei reprezentații a acestui text, adîncimea și vibrația ce i se cuveneau. Nu poate fi trecută cu vederea nici contribuția decorului semnat de Vintilă Făcăianu, care a atribuit montării tinută și elegantă.

Valeria Ducea